

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Uitbreiden en wijzigen van legkippenbedrijf
Van Diermen te Barneveld

2 oktober 2003

1313-45

ISBN 90-421-1213-1
Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. OORDEEL OVER HET MER.....	2
2.1 Algemeen	2
2.2 Toelichting op het oordeel.....	2
2.2.1 Tabellen opnemen in het MER	2
2.2.2 Onvoldoende onderbouwing van de scores in hoofdstuk 5 van het MER	3
2.3 Overige opmerkingen over het MER met aanbevelingen.....	3
2.3.1 Onduidelijkheden met betrekking tot geur	3
2.3.2 Rekening houden met de ecologische verbindingszone Esvelderbeek	4

1. INLEIDING

De heer Van Diermen uit Barneveld heeft het voornemen voor zijn legkippenhouderij een milieuvergunning te verkrijgen die past bij de actuele bedrijfssituatie, waarbij er 132.043 legkippen worden gehouden. Daarbij wil de heer Van Diermen voldoen aan de eisen uit de IPPC-richtlijn, het concept-Legkippenbesluit (2003) en de het concept-Besluit huisvesting, veehouderij en ammoniak.

Bij brief van 4 augustus 2003¹ heeft het college van burgemeester en wethouders van Barneveld de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde milieueffectrapport (MER). Het MER is op 8 augustus 2003 ter inzage gelegd².

Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³ De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

Bij het bevoegd gezag zijn geen inspraakreacties binnengekomen.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER⁴, zoals vastgesteld op 19 februari 2003 door het college van burgemeester en wethouders;
- op eventuele onjuistheden⁵;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER⁶.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen van het MER in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het besluit over de Wm-vergunningverlening.

Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

---

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

⁴ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁵ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁶ Wm, artikel 7.10

2. OORDEEL OVER HET MER

2.1 Algemeen

De Commissie is van oordeel dat **de essentiële informatie in het MER aanwezig** is, inclusief de bij het MER behorende bijlagen.

De Commissie spreekt haar waardering uit voor het heldere en complete overzicht inzake de wet- en regelgeving (hoofdstuk 2) alsmede de duidelijke uitleg over de voorgenomen activiteit en met name de alternatieven (hoofdstuk 3). In het bijzonder wordt de discussie over het geurbeleid goed weergegeven (pagina's 10 en 11 van het MER).

Naast deze positieve opmerkingen wil de Commissie enkele kanttekeningen plaatsen en wel ten aanzien van de volgende aspecten:

- Alle tabellen zijn in de bijlagen terecht gekomen, terwijl een enkele belangrijke tabel in de hoofdtekst van het MER opgenomen zou moeten worden;
- In de vergelijking van alternatieven (hoofdstuk 5 van het MER) zijn sommige plussen en minnen onvoldoende onderbouwd;
- In de samenvatting ontbreekt informatie over natuur en de flora & fauna.

2.2 Toelichting op het oordeel

2.2.1 Tabellen opnemen in het MER

In het MER zou minimaal de tabel uit bijlage 16 die gaat over de ammoniakuitstoot en over de te verwachten geuruitstoot opgenomen dienen te worden. De informatie zoals weergegeven in deze tabellen is voor de besluitvorming van belang. Uit deze tabel in bijlage 16 blijkt namelijk dat ten opzichte van de oorspronkelijke situatie de ammoniakuitstoot aanzienlijk zal afnemen wanneer wordt uitgegaan van de voorgenomen activiteit. Ten aanzien van geur zal er een bescheiden verslechtering optreden ten opzichte van de oorspronkelijke situatie, wat vooral te maken heeft met de toename van het aantal kippen. Het MMA scoort slechter voor wat betreft de ammoniakuitstoot ten opzichte van de voorgenomen activiteit, hetgeen verklaard kan worden door de wijze waarop de dieren worden gehouden, terwijl de geurprestatie van het MMA duidelijk beter is (maar het gaat dan ook om minder te houden kippen)⁷.

Het is van belang om hierbij op te merken dat er in het MER voor een dier-vriendelijk MMA is gekozen⁸, met als gevolg dat bepaalde milieuhinder niet afneemt, maar zelfs hoger uitkomt in vergelijking met de voorgenomen activiteit.

| De Commissie adviseert het bevoegd gezag om de tabel over de ammoniakuitstoot en over de te verwachten geuruitstoot (bijlage 16) te betrekken bij de uiteindelijke besluitvorming.

---

⁷ Het is de Commissie opgevallen dat in sommige tabellen de mestopslag wel is meegenomen (zie bijlage 12) en in andere weer niet, zonder dat dit verschil verklaard wordt. Ondanks deze verschillen worden daarmee de algemene conclusies niet anders en het betreft om die reden geen essentiële tekortkoming.

⁸ Dit is mede ingegeven om aan het concept-Legkippenbesluit te voldoen.

2.2.2

Onvoldoende onderbouwing van de scores in hoofdstuk 5 van het MER

In de tabel in hoofdstuk 5 op de pagina's 22 en 23, waarin een groot aantal plussen en minnen zijn opgenomen met betrekking tot de verschillende alternatieven⁹, moet geconstateerd worden dat de scores voor de aspecten Levende natuur, Flora en Faunawet en EVZ Esvelderbeek niet gedragen worden door de feitelijke informatie in de tekst van het MER.

Het is onduidelijk waarom de chemische luchtwasser¹⁰ op twee aspecten zo extreem slecht scoort (Levende natuur en EVZ Esvelderbeek) ten opzichte van de voorgenomen activiteit en op één aspect juist heel goed (Flora- en Faunawet), terwijl de tekst van het MER daar geen feitelijke informatie voor aanlevert. Op deze laatste score wil de Commissie – als voorbeeld – wat dieper ingaan. De vermindering van de ammoniakuitstoot zal zeker leiden tot positieve effecten voor de flora (minder verzuring). Maar of dat een dubbele plus rechtvaardigt is maar de vraag. Aangezien een luchtwasser ook weer negatieve effecten op de fauna veroorzaakt, met name vanwege het geluid, maar ook – zij het incidenteel – tijdens de plaatsing van de luchtwassers.

↓ De Commissie wijst erop om ten aanzien van de aspecten Levende natuur, Flora en Faunawet en EVZ Esvelderbeek rekening te houden met de kritiek van de Commissie op de respectievelijke scores. De tabel kan niet op zichzelf gelezen worden en heeft daardoor beperkte waarde voor de besluitvorming.

2.3

Overige opmerkingen over het MER met aanbevelingen

In deze paragraaf geeft de Commissie adviezen die naar haar mening van belang zijn voor de kwaliteit van de besluitvorming, maar geen betrekking hebben op essentiële tekortkomingen.

2.3.1

Onduidelijkheden met betrekking tot geur

In het MER wordt goed weergegeven dat er sprake is van onduidelijkheden in de wet- en regelgeving ten aanzien van geur. Uit het MER blijkt dat er zelfs sprake is van een zeker risico met betrekking tot geur. Uit de tabel zoals opgenomen in bijlage 18 blijkt dat in een aantal gevallen de gestelde norm niet gehaald kan worden. Tevens blijkt uit deze tabel dat in geval van het MMA wel altijd onder alle omstandigheden aan de geurnormen wordt voldaan.

↓ De Commissie adviseert om bij de besluitvorming bijzondere aandacht te schenken aan de geurhinder en de daarvoor geldende normen – vanzelfsprekend - in acht te nemen.

---

⁹ Ook de score +- die wordt verklaard als 'geen effect' – onderaan de tabel op pagina 23 - kan van kanttekeningen worden voorzien en had vanwege de verklaring 'geen effect' beter als 0 aangeduid kunnen worden. De score - had niet aangeduid moeten worden met 'matig' maar met 'slecht' om daarmee de gelijkwaardige tegenhanger te vormen van + (= goed). Dat de score +/- niet altijd 'geen effect' oplevert blijkt met name bij de scores ten aanzien van geluid uit de inrichting.

¹⁰ Overigens is in bijlage 14 een verkeerd Groen Labelsysteem opgenomen, namelijk een chemische luchtwasser voor bij volière- of scharrelhuisvesting in plaats van batterijhuisvesting. In de leaflet wordt een andere NH₃-emissiefactor genoemd.

2.3.2

Rekening houden met de ecologische verbindingzone Esvelderbeek

In het MER wordt duidelijk aangegeven dat er op grond van de planologie geen verplichting bestaat om niet in de buurt van de Esvelderbeek activiteiten te ontplooiën. Om deze ecologische verbindingzone ook als dusdanig te kunnen laten functioneren, zouden hinderlijke bedrijfsmatige activiteiten niet in de buurt van die zone moeten plaatsvinden. Het zou gewenst zijn om aan dit aspect bij de besluitvorming en de nader te maken afspraken aandacht te besteden. Zie daartoe met name de informatie op pagina 18 (onder paragraaf 4.1.4 Levende natuur) van het MER.

| De Commissie adviseert om op basis van de informatie in het MER te beoordelen op welke wijze de Esvelderbeek - als ecologische verbindingzone - ontzien kan worden en of er geen hinder veroorzakende activiteiten in de buurt van de ecologische verbindingzone zullen gaan plaatsvinden.